

Derewel nakə Pol a watsay naha a Titus aye Məfələkwe

Titus nenɣeye ndo məleke ha Pol ma məsler. Ahəl nakə Pol mə həlay nakə mawura bo ta ndo i Korinṭe hay aye na, Titus kə ge məsler ɳɣwalak eye haladzay. Pol a watsay naha derewel nakay na, nenɣeye ma Kəret, dala nakə malawara eye ta yam aye. Mə dəma na, a matay bo a ndo məpe mədzał gər hay ka məndze lele.

Pol a may ha a zləm a Titus ka lele i məndze i ndo məkalay kame a ndo məpe mədzał gər hay (1.5-16). A tsikay me a zləm ka gər i məndze ta slala i ndo hay wal wal: Ta ndo neheye guram eye hay, dahəlay hay, gawla hay, beke hay (2.1-15). Yesu Kəriste a vəl ha sifa ɳɣay na, hərwi mətəme tay ha ndo hay abəra ma mənese kwa waray waray (2.14). Mədok i sifa weḏeye i ndo məpe mədzał gər hay mapa eye na, ka nenɣeye.

Mətsike me

¹ Maa watsa derewel nakay na, neɳ Pol, ndo i məsler i Mbəlom, ada ndo i maslaɳ i Yesu Kəriste. Mbəlom a zla ga, hərwi ada nā tsikatay bazlam ɳɣay a ndo ɳɣay neheye a pala tay ha aye. Na tsikateye na, ada tā dzala ha ka Mbəlom, tā sər dedek. Hərwi dedek na, ma dəkweye ha mede nakə a yay a gər a Mbəlom aye.

² Na giye andza niye na, hærwi ada ndo hay tâ sær ha ta huta sifa nakə ma ndəviye bay aye. Mbəlom neŋgeye na, a raw me təbey. A gwad ma vəlakweye na, kwa ahəl nakə kə ge məndzibəra zuk bay aye.

³ A da ha na, ahəl ŋgay nakə a ndisl a dəma aye. A dakway ha wu nakə a gwad ma vəlakweye na, tə bazlam i ndo neheye a slər tay ha hærwi ada tâ da ha bazlam ŋgay aye. Mbəlom neŋgeye ndo mətəme kway ha kə vələŋ bazlam nakay a həlay, a gwedeŋ: «Tsikatay a ndo hay dərmaŋ.»

⁴ Titus, na watsaka naha dərrewel nakay na, a nəkar. Nəkar na, andza wawa ga, hærwi mədzał gər may nəte ka Yesu.

Mbəlom Bəba kway, tə Yesu Kəriste, ndo mətəme kway, tâ pa fakaya ŋgama ada tâ vəlaka zay.

Məsler nakə Titus faya ma giye ka dala i Kəret aye

⁵ Na gər kar ha ka dala i Kəret na, hærwi ada kâ lambad tay ha wu neheye a ze naha malembede aye. Sa na, ada kâ ye a walaŋ i gəma hay, kâ pala ndo hay ada tâ təra madugula hay, nəte nəte, tâ dzəna ndo mədzał gər hay aye. Ge na, andza nakə na tsikaka aye.

⁶ Madugula na, tâ ŋgəlatay bəzay bay. Mâ ge na, zal i ŋgwas nəte. Wawa ŋgay hay tâ dzala ha ka Yesu. Mede tay mâ ge lele, hærwi ada ndo hay tebiye tâ zəba fataya na, ta ge mənese bay. Tâ gəsay me a bəba tay lele.

⁷ Andza niye madugula na, ndo hay tâ ŋgəlay bəzay bay. Hærwi məsler nakə ma giye na, məsler i Mbəlom. Neŋgeye na, mâ dəslay ha gər a bo ŋgay bay. Mâ ge mevel bay, mâ kwaya bay, mâ kəd bo ta ndo hay bay, mâ ge bor i dala bay.

⁸ Duh nenġeje na, mâ tãma ndo hay a gay nġay lele, mâ wuda na, mæge wu lele eye, mâ tãra ndo masãra ġar eye lele, mâ tãra ndo i nġwalak, mâ tãra ndo mæ pay naha faya a Mbãlom, mâ gay metsehe a bo nġay lele.

⁹ Mâ pa a dãrev nġay na, bazlam dedek eye, andza nakã ka tãtikakwatay a ndo hay aye. Tadã kã ge andza niye na, ma sliye faya mævãlatay ġãdan a ndo hay tã bazlam nakay. Sa na, ma sliye faya mãdatay ha mãnese i ndo neheye tã gwad bazlam nakay lele bay aye parakka.

¹⁰ Na tsik andza niye na, hãrwi ndo hay andaya haladzay mæ walañ i ndo mãdzal ġar hay ta tãma bazlam i ndo tãbey. Nãteye faya ta tsikiye na, bazlam nakã ma dzãniye ndo hay bay aye. Faya ta vateye ġar a ndo hay. Ndo mæge wu niye hay wene wene eye na, Yahuda hay.

¹¹ Madugula hay, tã gatay me, tã nġarãz ka ndo niye hay. Hãrwi nãteye na, faya ta nasiye ha bãdġay i ndo siye hay. Faya ta tãtikiye a ndo hay na, wu neheye a ye ka bo matãtike bay aye. Faya ta ġiye andza niye na, mãhute ha dala tsa.

¹² Ndo andaya mæ walañ i Kãret hay, nenġeje na, kãliñ tay. A gwad: «Kãret hay na, maraw me eye hay, sewed eye hay andza wu i pesl hay. Nãteye sã eye hay. Tã dzala i tay na, ka wu mãnday tsa.»

¹³ Kãliñ tay niye a tsik na, dedek.

Hãrwi niye, tsikatay faya lele hãrwi ada tã dzala ha ka Yesu.

¹⁴ Tsikatay faya dãrmak hãrwi ada tã pay zãm a wurmbez i Yahuda hay sa bay. Tã pay bãzay a bazlam i ndo neheye ta kãrah mãpay bãzay a dedek i Mbãlom aye bay.

¹⁵ Tadə ndoweye tsədaŋŋa ka təv i Mbəlom na, wu hay tebiye tsədaŋŋa hərwi ŋgay dərmak. Ndo neheye dərev tay lelebay ada ta dzala ha ka Mbəlom bay aye na, wu tebiye ta giye na, lelebay, hərwi mədzal gər tay na, kə nas. Ada faya ta giye wu nakə lelebay aye na, horoy a gatay bay.

¹⁶ Nətəye tə gwadəy a gər tay na, tə sər Mbəlom. Azlakwa dūh wu neheye faya ta giye na, faya ma bəziye ha na, tə sər Mbəlom bay. Nətəye na, tə pay naha faya a Mbəlom bay. Faya ta giye wu nakə a say a Mbəlom bay aye. Wu nakə lele aye na, tə mba faya məge bay.

2

Məpay naha faya a Mbəlom na, kəkay?

¹ Titus, nəkar na, tsikatay dedək i Mbəlom a ndo hay.

² Gwadətay a bagwar hay na, tâ kwaya bay. Tâ ge na, wu neheye da ndo hay ta rəhay ha gər aye. Tâ gay metsehe a bo tay lele, tâ dzala ha ka Mbəlom ta dedək, tâ wudə ndo hay tə dərev tay peteh. Dəretsətseh kə ndzatay a gər na, tâ zla ŋgatay.

³ Tsikatay a ŋgwas bagwar eye hay andza niye dərmak, hərwi ada tâ ge na, wu neheye a yay a gər a Mbəlom aye. Tâ ŋgəlay bəzay a ndo bay, tâ təra beke i guzom bay. Gwadətay na, tâ tətikatay wu nakə lele aye a ndo hay.

⁴ Tadə tâ ge andza niye na, ta tətikiye tay ha ŋgwas neheye dahəlay aye hay, ta wudīye zal tay hay ta wawa tay hay na, kəkay.

⁵ Ta tətikiye tay ha hərwi ada tâ gay metsehe a bo tay dərmak, tâ ge madama bay, tâ ge məsler mə

gay tay hay lele, tâ ge na, mæsler lele eye, tâ gəsatay me a zal tay hay. Tadə ta ge andza niye na, ndo hay ta tsikiye wuray ka bazlam i Mbəlom bay.

Gawla hay

⁶ Tsikatay a gawla hay andza niye dərmaḱ, gwadətay tâ gay metsəhe a bo tay.

⁷ Nəkar dərmaḱ na, ge wu neheye lele eye dəkdek, hərwi ada gawla hay tâ tətik mede yak. Ka tətikateye wu na, tətikatay tə dərev nəte. Tətikatay na, wu nakə ada ndo hay ta rəhakeye ha gər aye.

⁸ Tətikatay na, wu nakə dedek aye, ada ndəray ma sliye faya məmaka ha mənese bay. Andza niye, horoy ma gateye a ndo mənə dəre yak hay, hərwi ta huta bazlam neheye lelebay aye bay.

Beke hay

⁹ Beke hay na, gwadətay tâ gəsatay me a ndo i gay tay hay huya. Tâ mbatsatay me a ndo i gay tay hay bay, ada wu neheye ta giye na, mâ yatay a gər a ndo i gay tay hay.

¹⁰ Tâ ge mavaha bay dərmaḱ. Duh tâ ge na, wu lele eye hay, hərwi ada ndo i gay tay hay tâ sər ha na, nəteye dedek eye. Tadə tâ ge andza niye na, bazlam neheye faya ka tətikakweye ka gər i Mbəlom ndo mətəme kway ha aye na, ndo hay ta zambadəye.

Mahəbe məmaw i Yesu

¹¹ Ndo hay tâ ge na, wu nakə na tsik aye hərwi Mbəlom ka bəzatay ha a ndo hay neŋgeye na, a wuda ndo hay hərwi ada tâ təma.

¹² Mbəlom a tətikakway andza niye na, kâ gərakwa ha mede kway nakə a yay a gər bay aye,

ada kâ pakway bəzay a wu i məndzibəra neheye faya ta səpatiye kway aye bay. Duh ahəl nakə nəkway mandza eye ka məndzibəra mba na, gakway metsehe a bo kway. Gakwa na, wu dedek eye ada nakə a yay a gər a Mbəlom aye.

¹³ Gakwa andza niye ada təkakway dərə a pat lele eye nakə ndo mətəme kway Yesu Kəriste ma deyeweye ta məzlaḅ i Mbəlom kway. Neŋgeye na, Mbəlom bagwar eye.

¹⁴ A vəl ha gər ŋgay hərwi ada kâ təmakwaw abəra mə mezeleme, ada kâ tərakwa tsədaŋŋa kame ŋgay. Andza niye ka tərakwa ndo ŋgay hay, ada ka wudakwa məge wu neheye ŋgwalak aye pat pat.

¹⁵ Anaŋ andza nakay, nəkar na, tətikatay wu nakə na watsa aye. Vəlatay gədaŋ, tsikatay faya a ndo neheye tə pay zləm a bazlam yak bay aye. Tətikatay ta məzlaḅ nakə Mbəlom ma vəlakeye. Ndo hay tâ təra kar ha bay.

3

Mede nakə a yay a gər a Mbəlom aye

¹ Tsikatay a ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu na, tâ rəhatay ha gər a bəy i dala hay tebiye. Tâ ge wu nakə bəy hay ta tsikateye. Tâ wuda na, məge ŋgwalak huya.

² Gwadatay na, tâ ŋgəlay bəzay a ndo bay, tâ təra a bo bay. Duh na, tâ təra ndo masəra me eye hay, tâ dəslatay ha gər a ndo hay tebiye dərmaḅ.

³ Tsikatay andza niye hərwi ahəl niye nəkway dərmaḅ na, ka sərakwa gər bay, ka rəhakwatay ha gər a ndo hay bay, ka dzakwa tsəved, ka gawakwa

na, wu neheye a yawakway a gər aye ta wu neheye ka wudawakwa aye. Ahəl niye na, nəkway lele eye hay bay tebiye. Ka gawakwa d̄əre ka wu i ndo hay. Ndo hay tə nawakway d̄əre ada nəkway dərmaḱ ka nawakwatay d̄əre.

⁴ Kwa ka gawakwa andza niye bəbay na, Mbəlom ndo mətəme kway ha, ka bəzakway ha neŋgeye ndo məgay ŋgwalak a ndo hay ada a wudə tay ha haladzay.

⁵ Andza məgwede, a təma kway ha na, kəriye. A təma kway ha na, hərwi ŋgwalak kway hay d̄aw? A'ay! A təma kway ha na, hərwi ka gakway mə bo. A barakway na mezeleme kway na, hərwi ada kâ wakwa bo masusulo eye ta gədan̄ i Məsəfəre Tsədəŋŋa eye ada kâ hutakwa məsəfəre wedeye.

⁶ Mbəlom kə rah kway ha ta Məsəfəre Tsədəŋŋa eye tə həlay i Yesu Kəriste ndo məmbəle kway.

⁷ A ge andza niye na, hərwi ada kâ hutakwa sifa nakə ma ndəviye bay aye, ka sərakwa Mbəlom ma vəlakweye. Kə vəlakway ha ŋgwalak ŋgay, hərwi ada kâ tərakwa tsədəŋŋa eye hay kame ŋgay.

Mətsikay me a zləm a Titus

⁸ Bazlam nakay na tsikaka aye na, ta dedək eye. A seŋ na, ka tətikateye a ndo hay huya, hərwi ada ndo neheye tə dzala ha ka Mbəlom aye, t̄a ge məsler lele eye hay. Anan̄ wu nakə ŋgwalak aye ada lele ma dzəniye tay ha ndo hay aye.

⁹ Məkəde wuway nakə ma giye ŋgama bay aye na, kâ həndzəd faya bay. Tadə faya ta kədīye wuway ka bəba tətə may hay na, kâ ye a dəma bay. Kâ təra ta nəteye bay. Kwa faya ta kədīye wuway ka bazlam i

Musa mapala eye na, kâ tsik a dâma bay hârwi wu niye hay na, kâriye, ta dzaniye ndo hay bay.

¹⁰ Ndo nakâ ma ngâniye tay ha ndo mape mædzal gâr hay ka Yesu na, tsikay faya. Tadâ kâ gâr ha bay na, tsikay faya masulo eye sa. Kâ tsâne bay na, mâ ndza mæ walaŋ i ndo mape mædzal gâr hay ka Yesu sa bay.

¹¹ Nêkar, ka sâr ha, slala i ndo niye hay na, kâ dze a bæra ka tsæved. Næteye na, ndo i mezeleme hay. Ada faya ta bæziye ha tæ helay tay eye næteye ndo i mezeleme hay.

¹² Anan na slæriye naha Artemas kægabay Tisik ka tæv yak mba. Kâ ndisl naha ka ngatay na, pæla tsæved madayaw mædzægâr tæ neŋ a gæma i Nikopolis. Na dzala na, na ta ndziye mæ dâma hus a mandæve i helay i mætasl.

¹³ Dzæna Zenas ndo mæge sariya, ta Apolos. Dzæna tay ha, lele. Ahæl nakâ ta hændzæfiye ta diye kame aye na, dzæna tay ha, wu mâ kætsatay bay.

¹⁴ Ndo neheye tæ dzala ka Yesu andza nækway na, tâ tætik mæge ngwalak dærmak hârwi ada tâ dzæna ndo neheye wu a kætsatay aye. Tadâ ta ge andza niye na, mede tay ma tæriye kâriye bay.

¹⁵ Ndo neheye næmay dziye na, ta tsikaka naha me. Tsikatay me a dzam kway neheye tæ dzala ha ka Mbælom aye dærmak.

Mbælom mâ pa fakuma ngama tebiye.

Dzam Wedeye New Testament in Merey

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Merey

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Merey

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

024cb559-a7ea-5bd1-9dc9-f33abc74bfec